

Zorgen voor proportionele en risico-gebaseerde anti-witwas- en sanctiewetgeving

Verzekeraars hebben een belangrijke rol om de integriteit van de financiële dienstverlening te waarborgen. Het gaat daarbij om het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering en de naleving van sancties. De Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) geldt alleen voor levensverzekeraars. Alle verzekeraars vallen onder de Sanctiewet (Sw). Deze wet verbiedt verzekeraars onder meer om verzekeringen af te sluiten met of uitkeringen te doen aan personen, bedrijven, organisaties en uiteindelijk belanghebbenden (UBO's) die op een sanctielijst staan.

Om de poortwachtersrol voor beide wetten op een (kosten)efficiënte wijze uit te kunnen voeren, is proportionele wet- en regelgeving van groot belang. Daarom pleit het Verbond van Verzekeraars voor meer ruimte binnen de huidige wet- en regelgeving voor samenwerking en voor een risico-gebaseerde aanpak door verzekeraars.

Naar een meer risico-gebaseerde Sanctiewet

De Sw-rol voor schadeverzekeraars is niet proportioneel. Door de brede doelbepaling van de wet voeren verzekeraars jaarlijks gemiddeld ruim 40 miljoen UBO-controles uit en 500 miljoen sanctiechecks. Deze controles leiden tot veel potentiële hits, maar nauwelijks tot daadwerkelijke hits. Daarom pleiten wij bij het ministerie van Buitenlandse Zaken (de regiehouder van de Sw) voor een meer risico-gebaseerde aanpak:

- a. Minder zware verplichtingen voor relaties met een inherent laag risico zoals overheidsinstanties en particuliere schadeverzekeringen in Nederland.
- b. Een risicogebaseerde inspanning op relaties met zakelijke schadeverzekeringen, waarbij de inspanningen toenemen wanneer sprake is van een buitenlandse component.
- c. De Sw-regelgeving kent een breed relatie begrip dat voor interpretatie en discussie vatbaar is. Dit begrip is te breed: het omvat niet alleen directe klanten van verzekeraars, maar bijvoorbeeld ook de leverancier van kantoorartikelen. Bij de modernisering van de Sw wordt overwogen dat instellingen onderzoek zouden moeten doen 'naar bij de klant betrokken relaties'. Strikt beperken tot 'klanten' is helaas geen oplossing, omdat verzekeraars ook vaak aan tegenpartijen uitkeren, maar de onderzoeksplicht zou risico gebaseerd ingevuld moeten kunnen worden. Mogelijk kan de wetgever hier kaders voor schetsen. Een wettelijk kader op dit punt zou zorgen voor meer uniforme toepassing van

sanctiewetgeving binnen de financiële sector.

- d. Bij de modernisering van de Sw wordt een verificatieplicht overwogen. Het Verbond pleit daartegen. De verificatieplicht houdt in dat een verzekeraar moet vaststellen dat de opgegeven identiteit van de klant/relatie overeenkomt met de werkelijke identiteit.

Dit betekent dat de verzekeraar nog meer informatie van klanten/UBO's moet verzamelen, zoals een gewaarmerkte kopie van het paspoort, met een groter privacy-risico als gevolg. Het gewenste effect weegt niet op tegen de impact van een dergelijke plicht op de organisatie van schadeverzekeraars (hoge kosten in tijd en geld). Verzekeraars geven er de voorkeur aan dat er een wettelijke mogelijkheid voor verificatie komt, waarbij verificatie bij een hoger risico of bij twijfel kan worden ingezet.

Naar een proportionele inzet tegen witwassen en terrorismefinanciering

Bij de Wwft (alleen voor levensverzekeraars) moeten poortwachters (zoals verzekeraars, makelaars, banken etc.) bij elke klant opnieuw

een check uitvoeren; zowel identificatie als verificatie. Dit betekent extra werk voor verzekeraars én het is vervelend voor klanten omdat zij iedere keer opnieuw dezelfde informatie moeten aanleveren.

Als er ongebruikelijke transacties geconstateerd worden, dienen deze te worden gemeld bij de Financial Intelligence Unit. Doordat levensverzekeringen producten zijn met een laag risico op witwassen en terrorisme financieren, is het aantal meldingen door levensverzekeraars uiterst laag: in 2021 zijn er 38 ongebruikelijke transacties gemeld bij de Financial Intelligence Unit (2022: 42): 0,002 – 0,003% van het totaal aantal meldingen door poortwachters (verzekeraars staan op de 27e plek achter banken, de creditcard-maatschappijen, makelaars, autohandelaren etc.).

- Zorg voor meer samenwerking in de keten om te voorkomen dat werk dubbel wordt gedaan door diverse poortwachters. Wij streven naar één controle aan de voorkant, bijvoorbeeld door de Kamer van Koophandel, waarbij poortwachters op die gegevens mogen bouwen. Hier is een wetswijziging voor nodig.
- De poortwachters werken aan een gezamenlijke taxonomie zodat zij allemaal dezelfde taal spreken en UBO-resultaten kunnen delen: er is geen wetswijziging voor nodig.

Snel weer toegang tot het UBO-register

Verder is het van cruciaal belang dat naast levensverzekeraars, ook schadeverzekeraars snel toegang krijgen tot het UBO-register. Dit register moet tegen een betaalbare prijs toegankelijk zijn, waarbij de data van goede kwaliteit is. Via het register zijn schadeverzekeraars in staat de UBO's van zakelijke klanten efficiënt en effectief te toetsen. Wij gaan ervanuit dat het wetsvoorstel,

waarover de Raad van State recent heeft geadviseerd, voortvarend wordt opgepakt.